პროლეტარიელებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

СССР

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს და მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

№ 108 (20144). ოთხშაბათი, 4 მაისი, 1988 წელი. ● ფასი 3 კაპ.

ისტორიისა და თანამედროვეობის ერთიანობით

ალბათ, ბევრისთვის სიურპრიზი აღმოჩნდება ის, რომ ბლეხანოვის პრობლემაზე გაიხსნება სიმფონიური მუსიკის დარბაზი. უნიკალური და ლამაზი ნაგებობა ეძღვნება ყოფილ კინოთეატრ „ამირანს". მის უკან, პრობლემების სიღრმეში, საუკუნოვანი ბეღის ვარკვევ ფარავენ საშენებლო ბარაქოებს. აქ რესპუბლიკის მშენებლობის სამინისტროს № 18 ტრესტის სპეციალისტები ყოველდღე შრომობენ, რათა ყველა სამუშაო წელს დაასრულონ.

სამშენებლო მოედანზე ხშირად მოდიან პროექტის ავტორებიც — საქართველოს სახელმწიფო პრემიის ლაურეატები, რეს.ბუნ.ალიის დამსახურებული არქიტექტორები ლერი მეძმარიაშვილი და შოთა ჩაჩანიძე. მათ საკმაო გამოცდილება შეიძინეს კულტურული სფეროს ობიექტების დაპროექტებაში. მათ აქტივშია ფალიაშვილის სახელობის ოპერისა და ბალეტის თეატრის შენობის რეკონსტრუქცია, თბილისის გრიბოედოვის სახელობის დრამატული თეატრი და მუსაკალურ-დრამატული თეატრი, რომელიც ახლა ცხინვალში შენდება.

—მაგრამ ასეთი ამოცანის გადაწყვეტა პირველად მოგვიდა. — თქვა ლ. მეძმარიაშვილმა. — ათასადგილიანი დარბაზი გათვალისწინებულია მხოლოდ სიმფონიური, კამერული და საორგანო მუსიკის შესრულებისათვის. ჩვეულებრივი თეატრალურ-საკონცერტო დარბაზებისაგან იგი ძირითადად იმით გამოირჩევა, რომ ორკესტრი აქ იქნება შუა დარბაზში, რომელიც ყველა მხრიდან გარშემორტყმული იქნება მაყურებლით. რაც შეეხება ნაგებობის აკუსტიკურ თვისებებს, ვიმედოვნებთ, რომ იგი დააკმაყოფილებს ყველაზე მომთხოვნ მელომანებს. ამაში დაგეხმარა ტალინის სამხატვრო აკადემიის პროფესორი ბელუტ ორუფეე.

თუმცა, მოვლენებს წინ ნუ გავუსწრებთ. კულტურის ახალი ცენტრის ღირსებას თბილისელები და ქალაქის სტუმრები უკვე მომავალ გაზაფხულზე შეიგასებენ, როცა გობეკიური სტილით შენრულებული დარბაზის თაღებს ქვეშ აფდერება პირველი აკორდები...

საქართველოს სამხედრო გზის დასაწყისში — თრელის გორებზე მიმდინარე სამუშაოებიც დაფარულია ქალაქებისა და ქალაქის სტუმრების თვალთაგან. აქ მენინარე გათხრების შედეგად აღმოაჩინეს ძველ დასახლებათა ნაკვალევი, რომლებსაც მეცნიერები ძველი წელთაღრიცხვის მეოთხე ათასწლეულს მიაკუთვნებენ. ზოგიერთი საოჯახო ნივთი, შრომისა და სახმოლი იარაღები მოწმობს სხვადასხვა კულტურების ურთიერთკავშირს. თიხის ჭურჭელი, მაგალითად, ძალზე ჰგავს ამას, რომელიც იპოვეს თურქეთში ეგეოსის ზღვის რაიონში. ბევრი რამე შეუძლიათ გვიამბონ ადრეთვე რკინისა და ბრინჯაოს ნივთებმა, რომლებიც ძველ წელთაღრიცხვის მეცამეტე საუკუნეში ამოდ-თარიღებული. აი, მაგალითად, ბრინჯაოს ხალთა, რომელსაც მხედრის ფორმა აქვს. ეხე. იგი, ადგილმპრივი მოსახლეობა უკვე ბაშინ მიხდევდა მეცხენეობას.

— სულ თბილისის ტერიტორიაზე გამოვლენილია დაახლოებით 200 არქეოლოგიური ძეგლი, — თქვა თბილისის არქეოლოგიურ ძეგლთა დაცვისა და შესწავლის საკოორდინაციო სამეცნიერო საბჭოს თავმჯდომარემ როგალ ანრამაზაშვილმა, — ამასთან, ქალაქი აშენდება ხიგანეშიც და სამხალეშიც. მაგრამ თანამედროვეობამ და ისტორიამ ერთმანეთს ხელი არ უნდა შეუშალონს, ..ამიტომ საჭიროა სამშენებლო და არქეოლოგიურ სამუშაოთა ზუსტი კოორდინაცია. და კიდევ: ჩვენ დღემდე არა გვაქვს არქეოლოგიის მუზეუმი. მისი შენობის მშენებლობა დაიწყო — სხვათა შორის, აქვე, თბილისის არქეოლოგიური ექსპედიციის ბაზის მახლობლად. მაგრამ სხვადასხვა მიზეზის გამო იგი რამდენიმე წლით დაკოსნურდა. ეხმ არ დადგა დრო, კვლავ დავუბრუნდეთ ჩვენი ძველი და მუდამ ახალგაზრდა თბილისისათვის ღირსეულ საქმეს.

სიმფონიური მუსიკის დარბაზის მშენებლობა და გობრეხი თრელის გორებზე დაათვალიერეს ამბასაგეთმა ჯ. ი. პატიაშვილმა, ვ. ი. ალავიძემ, ა. ნ. ჯელურჯიძემ, ო. ე. ჩერკეზიამ. (საქინფორმი).

ბაღდური რეწვა

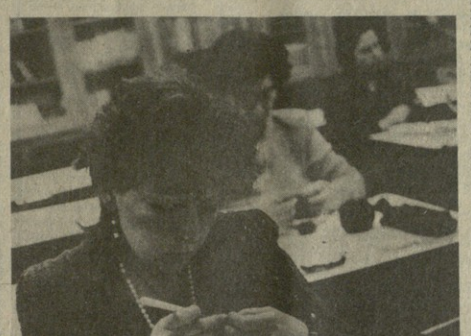

თბილისური „ლურჯი ფრინველი"

ლამის ორი ათეული წელია, რაც საქართველოს პროფსაბჭოს კულტურის სახალხოსთან არსებობს ქალთა კლუბი „ლურჯი ფრინველი". მისი შექმნის ინიციატორი, ორგანიზატორი და უცვლელი პრეზიდენტია სახალხოს დეკორატიულ-გამოყენებითი ხელოვნების ხელოვნების მხატვრული ხელმძღვანელი ელისაბედ უშერიძე. კლუბი მხატვრული ქსოვის კურსებთან ერთად მუშაობს და მისი შეავსება კურსების მსმენელთა ხარჯზე ხდება. ამჟამად კლუბში 560 წევრია გაერთიანებული.

ხელით მხატვრული ქსოვა დეკორატიულ-გამოყენებითი ხელოვნების ერთ-ერთი დარგია. იგი მრავალი საუკუნეა ცოცხლობს. არც ერთ თანამედროვე მანქანას არ შეუძლია შეცვალოს ის პირველქმნილი მშვენიერება, რომელიც ადამიანის ხელი შექმნა.

კლუბის წევრთა ინტერესები მხოლოდ ქსოვით როდი იფარგლება. ქალებს შესაძლებლობა აქვთ გადახედონ ახალ ფურნალ-გაზეთებს, მოისმინონ ლექციები საინტერესო თემებზე.

არ უნდა დაიკარგოს ქალის ხელსაქმეობაზის ნიმუშები, რომელიც მრავალი საუკუნეების მანძილზეა შექმნილი. უნდა ავადგინოთ ეს მრავალფეროვანი ხელოვნება.

სწორედ ქალთა მიკეთებული ხელსაქმიანობის აღდგენა-განახლებაა „ლურჯი ფრინველის" საზრუნავი.

ინტერვიუ: კლუბის წევრები მუშაობახან.

თ. ნიკოლაიშვილის („კომუნისტი") ტექსტი და ფოტო.

საქმე მოელის ინიციატივიანებს

კომუნისტები და კოოპერაცია

ალბათ გარდაქმნის არც ერთი სხვა ნოვატორული იდეა არ იწვევს ზოგ-ზოგგან ასეთ დაბნელობასა და ალიაქოთს, როგორც კოოპერაციის იდეა. რანაირ ირონიაუკეს ალარ აწენებენ ზოგიერთი კოოპერატორებს, რაში ალარ სდებენ მათ ბრალს! ადებენ კომუნისტებსაც, ამბობ, ვინც ზუსტად განაზოგადა თავისი დამოკიდებულება კოოპერაციასადმი და ყოველ ღონეს ხმარობს, რათა იგი რაც შეიძლება სწრაფად გადაიქცეს ჩვენი ალმშენებლობის მძლავრ ძალად.

„გარდაქმნა კოოპერატორთა ქსელში ბაბამს ქვეყანას, იგი გამოწვევ უფლ სიბეჯითა ადამიანებს და თანაც აწუთს პარტიულ ჯგუფებს. კომუნისტი, თუ იგი ლენინელია, შეუთავსებელია კერძო დაინთან".

როგორც ხედავთ, რამდენიმე სტრიქონია, მაგრამ რამდენი აგრესიულობა და დომბალია თავშია თუმცა, ეხლიერ პირდაპირი დეკლარაციები ხარედაკეთოს ფოსტაში მაინც ერთიულია. უფრო მეტია ბევა აზრები ამაზე — ირონიული, ღიმილნარევი. ითქოს ხედავ ავტორია ხასეს, რომელსაც არ ეწერნინ ახალი.

ეს გამოსდგი ასეთ ადამიანებს? ერთი მხრივ, ეწნდათ იცხოვრონ არხეინად, მეორე მხრივ, სურთ ეიწმენ ლამაზი ცხოვრება მშვენიერი ნინი მიარეგან. მაგრამ ხომ არაფერი არ ხდება ჯადოსნურად. ხეოლოდ ზღაპარში თუ გაჩნდება ქარიფლაპას ბრძანებით ქვათითრი ხასახლეები და ნატურის ხეურები, რომლებზეც რა გინდა, ხელ და გულო. ეხომ არ ეფოს.

თუმცა, რაკი „პრავდაში" გამოგზავნილ წერილებზე ჩამოვადგეთ სიტყვა, ამთავითვე უნდა ითქვათ, რომ მათი ახსოლუტური უმრავლესობა ქმატიურად უბერს ბრალ გარდაქმნას. ჩვენ უკვე ბევრი წელია ვეძებთ ახალს. ახლა ვკვეს ღონა გარდაქმნების პროგრამა, დავიწყეთ მათი პრაქტიკული განხორციელება. და არეთუ წარუმატებლად. გარდაქმნის თესლი უკვე ინდეკა ჯანსაღ ალმოსცეცებს. ადამიანი წელი სწორდება, ვითარდება მისი ინიციატივა. დადგა დრო, როცა თითოეულს შეუძლია ღირსეული ადგილი დიაკავის საზოგადოებაში, გამოიჩინოს თავი მისი ცხოვრებისა და საქმიანობის ყველა სფეროში.

ამის დამჯერებელი არგუმენტია კოოპერაციული მოძრაობა. მარტო ერთ წელიწადში ჩვენს ქვეყანაში შეიქმნა და ამოქმედდა თითქმის 14 ათასი კოოპერატივი, ხოლო კოოპერატორთა რიცხვი ათეულ გაიზარდა. მათ უკვე აწარმოეს საკმაოდ და გასწიეს მიმსახურება 850 მილიონი მანეთისა.

გავიხსენოთ წარსული. სწორედ კოოპერაციის დამპარაკით უფრო სწრაფად დაძლია ქვეყანამ 20-ია წლიანი შიმშილი და ნგრევა სამოქალაქო ომის შემდეგ. ამ დროს სწრაფად ვითარდებოდა ძრავალი კოოპერაციული ფორმა. მაგრამ შემდგომში კოოპერაციის შესახებ ლენინური იდეები ხეურთოზულად გაღალრიბდა და დამახინჯდა. კოლეფურეობებიც კი არსებითად ალარ იყენენ კოოპერატივები, არამედ გადაიქცნენ შემოდან ბრძანებების ეგზეკუტორ შემსრულებლებად.

ადეს ჩვენ ვუბრუნდებით მოძღვრებას სოციალისტური კოოპერაციის შესახებ — ლენინის ერთ-ერთი ყველაზე ბრწყინვალე ანდერძია. რა თქმა უნდა, ახალი პირობებისა და ახალი მოთხოვნილებების გათვალისწინებით. ალვადენენ კოოპერაციას ის ძველი, ბზორად ძალზე მარტივი მისი ფორმებით, არამედ თანამედროვე, მაღალკულტურულ, ეროვნულ-ეროფილურ კოოპერაციას. ისეთს, რომელიც ადვეგეზმაოებოდა უკეთ დაგეკმაყოფილებინა ჩვენი გაზრდილი და სრულიად სხვადასხვაგვარი მოთხოვნები, გამოგვეძებნა დამატებითი მატერიალური რესურსები, მოგვეგვარებინა ურთიერთდამოკიდებულება მსხვილ, საშუალო და ჭვრილ საწარმოებ შორის, არანაკლებ მნიშვნელოვანია სხვა რამეც. კოოპერაცია საშუალებას მოგვცემს დავაკმაყოფილოთ მოსახლეობის ყველა ფენა, მათ შორის პატარა ქალაქებში, დაბებსა და სოფლად. იგი გაზრდის ოჯახეთა ალ შემოსავალს, შეიტანს ადგილობრივ ბიუჯეტებს სოციალური განვითარებისათვის.

ახლა ჩვენზე მოქმედებს 150 ათასი კოოპერატივი. ჩვენი გიგანტური ქვეყნისათვის ეს, პირველ ეიტყვიო, წვეთია ოკეანეში. მაინც რატომ არ ეს

ცოტა? კოოპერაციის განვითარების სერიოზულად უშლიდ ხელს ის, რომ შემოშავებული

ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲣᲠᲘ ᲡᲘᲛᲬᲘᲤᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲪᲓᲐ

ᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ ᲒᲝᲠᲘᲡ ᲠᲐᲘᲙᲝᲛᲘᲡ ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ ᲛᲓᲘᲕ ᲜᲘᲡ ᲕᲐᲟᲐ ᲐᲒᲠᲐᲛᲘᲫᲘᲚᲘᲡ ᲡᲐᲣᲑᲐᲠᲘ ᲘᲛᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ, ᲗᲣ ᲠᲝᲒᲝᲠ ᲐᲡᲠᲣᲚᲓᲐ ᲠᲐᲘᲝᲜᲘ ᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ ᲒᲝᲠᲘᲡ ᲠᲐᲘᲙᲝᲛᲘᲡ ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲐᲡ ᲓᲐᲠᲒᲔᲑᲘᲡ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ ᲓᲐᲛᲘᲡᲐᲛᲔᲑᲐᲓ ᲨᲔᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ ᲐᲠᲡᲔᲑᲣᲚᲘ ᲡᲠᲣᲚᲘᲐᲠᲘᲡ ᲜᲐᲬᲘᲚᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲓᲒᲔᲜᲘᲚᲝᲑᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ.

ᲛᲘᲡᲘ ᲐᲦᲜᲘᲨᲜᲣᲚᲘᲐ, ᲠᲝᲛ ᲒᲝᲠᲘᲡ ᲠᲐᲘᲝᲜᲘᲡ ᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ ᲠᲔᲠᲒᲐᲜᲘᲖᲐᲪᲘᲐ ᲯᲔᲠ ᲙᲐᲠᲒᲐᲓ ᲕᲔᲠ ᲐᲠᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲑᲐᲛᲘᲡᲘ ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲘᲡ, ᲯᲔᲠᲛᲝᲜᲐᲒᲘᲡ ᲓᲠᲝᲡ ᲐᲠᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲩᲜᲘᲚᲘ ᲡᲘᲫᲚᲘᲔᲠᲘᲗ ᲒᲐᲜᲘᲪᲓᲘᲡ ᲛᲘᲖᲔᲖᲘᲗ, ᲠᲝᲛᲚᲔᲑᲘᲪ ᲓᲐᲡᲐᲮᲣᲚᲘ ᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ XXVII ᲧᲠᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ ᲨᲔᲛᲓᲒᲝᲛᲘ ᲞᲚᲔᲜᲣᲛᲘᲡ ᲒᲐᲓᲐᲬᲧᲕᲘᲢᲘᲚᲔᲑᲘᲗ.

ᲛᲘᲡ ᲨᲔᲛᲓᲔᲒ ᲗᲘᲗᲘᲛᲘ ᲬᲘᲚᲘᲡ ᲒᲐᲜᲛᲐᲕᲚᲝᲑᲐᲨᲘ ᲩᲕᲔᲜ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲐᲕᲡ ᲠᲐ ᲒᲐᲙᲔᲗᲓᲔᲑᲐ ᲛᲘᲡᲘ ᲨᲔᲡᲠᲣᲚᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲓᲒᲔᲜᲘᲚᲝᲑᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ ᲐᲠᲡᲔᲑᲣᲚᲘ ᲡᲠᲣᲚᲘᲐᲠᲘᲡ ᲜᲐᲬᲘᲚᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲓᲒᲔᲜᲘᲚᲝᲑᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ ᲘᲜᲤᲝᲠᲛᲐᲪᲘᲐ.

ᲛᲘᲡᲘ ᲐᲦᲜᲘᲨᲜᲣᲚᲘᲐ, ᲠᲝᲛ ᲒᲝᲠᲘᲡ ᲠᲐᲘᲝᲜᲘᲡ ᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ ᲠᲔᲠᲒᲐᲜᲘᲖᲐᲪᲘᲐ ᲯᲔᲠ ᲙᲘᲓᲔᲚᲘ ᲡᲣᲚᲒᲐᲜᲝᲕ ᲓᲐᲠᲒᲔᲑᲘᲡ ᲛᲘᲖᲔᲖᲘᲗ ᲐᲠᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲩᲜᲘᲚᲘ ᲡᲘᲫᲚᲘᲔᲠᲘᲗ ᲒᲐᲜᲘᲪᲓᲘᲡ ᲛᲘᲖᲔᲖᲘᲗ ᲓᲐᲛᲞᲘᲠᲘᲡᲞᲘᲠᲔᲑᲘᲡ ᲛᲘᲖᲔᲖᲘ ᲓᲐᲛᲞᲘᲠᲘᲡᲞᲘᲠᲔᲑᲘᲡ ᲛᲘᲖᲔᲖᲘ ᲓᲐ ᲠᲝᲛᲚᲔᲑᲘᲪ ᲓᲐᲡᲐᲮᲣᲚᲘ ᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ XXVII ᲧᲠᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲓᲔᲚᲔ�გᲐᲢᲘᲡ ᲐᲜᲐᲚᲘᲖᲘᲡ ᲛᲘᲪᲔᲛᲐᲨᲘ ᲩᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ ᲐᲠᲡᲔᲑᲣᲚᲘ ᲡᲠᲣᲚᲘᲐᲠᲘᲡ ᲜᲐᲬᲘᲚᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲓᲒᲔᲜᲘᲚᲝᲑᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ.

ᲛᲘᲡᲘ ᲛᲘᲖᲜᲘᲗ ᲐᲠᲘᲡ ᲐᲡᲔᲗᲘ ᲞᲘᲠᲝᲕᲜᲔᲑᲘᲡ ᲐᲠᲡᲔᲑᲝᲑᲐ, ᲠᲝᲛ ᲒᲝᲠᲘᲡ ᲠᲐᲘᲝᲜᲘᲡ ᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ ᲠᲔᲠᲒᲐᲜᲘᲖᲐᲪᲘᲘᲡ ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲐ ᲓᲐᲠᲒᲔᲑᲘᲡ ᲛᲘᲖᲔᲖᲘᲗ ᲓᲐᲛᲞᲘᲠᲘᲡᲞᲘᲠᲔᲑᲘᲡ ᲛᲘᲖᲔᲖᲘ ᲓᲐ ᲠᲝᲛᲚᲔᲑᲘᲪ ᲓᲐᲡᲐᲮᲣᲚᲘ ᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ XXVII ᲧᲠᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲓᲔᲚᲔ�გᲐᲢᲘᲡ ᲐᲜᲐᲚᲘᲖᲘᲡ ᲛᲘᲪᲔᲛᲐᲨᲘ ᲩᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ ᲐᲠᲡᲔᲑᲣᲚᲘ ᲡᲠᲣᲚᲘᲐᲠᲘᲡ ᲜᲐᲬᲘᲚᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲓᲒᲔᲜᲘᲚᲝᲑᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ ᲘᲜᲤᲝᲠᲛᲐᲪᲘᲐ.

ᲛᲐᲡᲨᲘ ᲐᲦᲜᲘᲨᲜᲣᲚᲘᲐ, ᲠᲝᲛ ᲓᲦᲔᲒᲐᲜᲓᲔᲚ ᲠᲔᲠᲒᲐᲜᲘᲖᲐᲪᲘᲐ ᲯᲔᲠ ᲙᲘᲓᲔᲚᲘ ᲡᲣᲚᲒᲐᲜᲝᲕ ᲓᲐᲠᲒᲔᲑᲘᲡ ᲛᲘᲖᲔᲖᲘᲗ ᲐᲠᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲩᲜᲘᲚᲘ ᲡᲘᲫᲚᲘᲔᲠᲘᲗ ᲒᲐᲜᲘᲪᲓᲘᲡ ᲛᲘᲖᲔᲖᲘᲗ ᲓᲐᲛᲞᲘᲠᲘᲡᲞᲘᲠᲔᲑᲘᲡ ᲛᲘᲖᲔᲖᲘ ᲓᲐ ᲠᲝᲛᲚᲔᲑᲘᲪ ᲓᲐᲡᲐᲮᲣᲚᲘ ᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ ᲠᲐᲘᲝᲜᲘᲡ ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ ᲐᲠᲘᲡ ᲐᲠᲘᲗᲘᲜᲘᲡᲘ.

**ᲛᲘᲡᲘ ᲛᲘᲖᲜᲘᲗ ᲐᲠᲘᲡ ᲐᲡᲔᲗᲘ ᲞᲘᲠᲝᲕᲜᲔᲑᲘᲡ ᲐᲠᲡᲔᲑᲝᲑᲐ, ᲠᲝᲛ ᲒᲝᲠᲘᲡ ᲠᲐᲘᲝᲜᲘᲡ ᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ ᲠᲔᲠᲒᲐᲜᲘᲖᲐᲪᲘᲘᲡ ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲐ ᲓᲐᲠᲒᲔᲑ

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმში

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს მეშვიდე და მერვე სესიებზე შეტანილი პალატების უფლებამოსილებათა ვადიანობის ადრეულ შეწყვეტასა და დეპუტატთა ფიანდადებებისა და შენიშვნების განხილვის შედეგები

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმმა ცნობად მიიღო სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მოხსენება და კავშირის საბჭოსა და ეროვნებათა საბჭოს საგანგმო-სამეთოდო კომისიათა თანამოხსენება ამ საკითხზე.

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1987 წლის ივნისის პლენუმისა და სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს მეშვიდე სესიის გადაწყვეტილებათა შესაბამისად ზორაგოლდება რადიკალური ეკონომიკური რეფორმა, საწარმოთა და ორგანიზაციათა გადასვლა სრულ სამეურნეო ანგარიშზე, თვითდაფინანსებისა და თვითმმართველობაზე. უფრო აქტიურად იყენებენ წარმოების ეფექტიანობის გადიდების რეზერვებს, უმჯობესდება შუამავლის ხარისხობრივი მაჩვენებლები.

ძლიერდება ეკონომიკის განვითარების სოციალური მიმართულება. მნიშვნელოვნად გაიზარდა საცხოვრებელი სახლებისა და სოციალურ-კულტურული სფეროს ობიექტების ამოქმედება. მატერიალს შუშა-მოსამსახურეთა საშუალო ხელფასი, კოლმეურნეთა შრომის ანაზღაურება საზოგადოებრივ მეურნეობაში. იზრდება მოსახლეობისთვის ხორცსა-სანოვაგისა და სახლობა მოხმარების საბრალეული საქონლის მოყოვანება.

ამასთანავე, აღნიშნულია დადგენილებაში, სსრ კავშირის სამინისტროებმა და უწყებებმა, მოკავშირე რესპუბლიკების მინისტრთა საბჭოებმა სერიოზული ხარვეზები დაუშვეს სახელმწიფო საწარმოს (გაერთიანების) შესახებ სსრ კავშირის კანონის საქმიდან ფუნდამენტალურ ცვლილებებთან, სსრ კავშირის ეროვნული ეკონომიკის ეფექტიან სახეობათა ლიმიტინის პროდუქციის გამოშვების, სსრ კავშირის ქიმიური მრეწველობის სამინისტროს — მთელ რიგ ახალ სახეობათა პროგრესული მასალების გამოშვების გეგმების შესრულებას. საკმაოდ აქტიურად არ წარმოებს მუშაობა მომჭირნეობისა და რესურსდაზოგვის რეჟიმის გაძლიერებისთვის. სამეურნეო ბრუნვაში სუფთად იყენებენ მეორეულ რესურსებს.

შეუწყარებელად ნელა მიმდინარეობს სანეგენტიკო პროცესის გარდაქმნა. გრძელდება ძალებისა და სახსრების დაქაღაქვა მრავალრიცხოვან მშენებლობებზე. მეტ წილ შემთხვევებში არ იცავენ ობიექტების ადების ნორმატიულ ვადებს. მატერიალს დაუმთავრებელი მშენებლობის მოცულობანი და დაუდგენელი მოწყობილობის მარაგი. ზოგიერთი მოკავშირე რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოები ჯერჯერობით ურიგდებიან არ უუმჩინენ საერთო-საკავშირო მნიშვნელობის მშენებლობებს.

სახარბიელო არ არის სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებების, პროფტექსაწყვლელების, საავადმყოფოებისა და სოციალურ-კულტურული სფეროს ზოგიერთი სხვა ობიექტის ასამოქმედებლად დაკალებათა შესრულების მდგომარეობა. ვერ უზრუნველყოფენ ხანდაზმულებისა და ინვალიდებისთვის სახლ-ინტერნატებისა საექსპლოატაციად გადაცემას.

სახლობა მოხმარების საქონლის წარმოება და მომსახურების გაწევირება ჩამორჩება მიღებულ გეგმებს, რაც სეროიზულად ართულებს ფულის მიმოქცევის მდგომარეობას ქვეყანაში. სსრ კავშირის მსუბუქი მრეწველობის სამინისტროს საწარმოები ვერ ასრულებენ შალის ქსოვილებზე სახელმწიფო შეკვეთას. კვლავ ვიწროა დარგის მიერ გამოშვებული ნაწარმის ასორტიმენტი, პრაქტიკულად არ უმჯობესდება მისი ხარისხი. შარშან სახალხო მოხმარების საქონლის მიწოდებაში დიდი დაგალიანება ჩქონდათ სსრ კავშირის ელექტროტექნიკური მრეწველობის სამინისტროს, სსრ კავშირის კავშირგაბმულობის საშუალებათა მრეწველობის სამინისტროს საწარმოს. მიმდინარე წლის პირველ კვარტალში მათი წარმოების გეგმებს თავი ვერ გამოუყენეს სსრ კავშირის მეინმე, ენერგეტიკული და სატრანსპორტო მანქანათმშენებლობის სამინისტროს, სსრ კავშირის საბშენებლო, საზღაო და კომუნალური მანქანათმშენებლობის სამინისტროს, სსრ კავშირის სამრეთის რაიონებში მშენებლობის სამინისტროსა და ზოგიერთი სხვა სამინისტროს საწარმოებმა.

ვერ სრულდება მოსახლეობის ფასიანი მომსახურების განვითარების გეგმები უზბეკეთის სსრ, ყაზახთის სსრ, აზერბაიჯანის სსრ, ტაჯიკეთის სსრ და ზოგიერთ სხვა მოკავშირე რესპუბლიკაში.

სამინისტროები და უწყებები საჭირო დახმარებას არ უწევენ საწარმოებს საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის განვითარებაში, საექსპორტო პოტენციალის გაძლიერებასა და სახელგარეთის საწარმოებთან და ფირმებთან ბირდაპირი ურთიერთობის გაფართოებაში.

სსრ კავშირის სამინისტროებსა და უწყებებს, მოკავშირე რესპუბლიკების მინისტრთა საბჭოებს უარადდება მიეპყრო იმაზე, რომ მათ ჯერ არ განუხორციელებიათ საჭირო ღონისძიებანი ეკონომიკური მუშაობის დონის კარდინალური ამაღლებისთვის, დარგებისა და რეგიონების ფინანსური მდგომარეობის გაჯანსაღებისთვის, თითოეული საწარმოს მიერ ბიუჯეტში მოგებისა და გადასახდელების გეგმების შესრულებისათვის, პროდუქციის თვითღირებულების შემცირებისთვის.

ბევრი საწარმოსა და ორგანიზაციის ფინანსური მდგომარეობა კვლავ რთულია, ზოგ შემთხვევაში კი უარესდება კიდეც.

1988 წლისათვის სახელმწიფო საწარმოებმა დაამტკიცეს ნაკლები ოდენობით მოგების გეგმები, ვიდრე გათვალისწინებულია სახელმწიფო გეგმით, რის გამოვე ვერ სრულდება სსრ კავშირის სახელმწიფო ბიუჯეტში შემოსავლის შესული დადგენილი დავალება.

გაჭიანურდა სახანო სისტემის, აგრეთვე საწარმოთა და ორგანიზაციათა საკრედიტო-საანგარიშსწორებო მოსმახურების გარდაქმნა.

სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს რეკომენდაცია ეძლევა თანამიმდევრულად განახორციელოს ახალი სამეურნეო მექანიზმის პრაქტიკულად დანერგვის გზა.

დაარჩინოს სახელმწიფო შეკვეთის შესახებ დებულების მიღება და იმ საკითხების გადაწყვეტა, რომლებიც უკავშირდება სამეცნიერო საფუძველზე ხანგრძლივი ეკონომიკური ნორმატივების სისტემის შექმნას. გაძლიერის მხარეთა მატერიალური პასუხისმგებლობის დამოკიდებულება სახელმწარეულო ვალდებულებათა დარღვევით გამოწვეული ზარალის ოდენობაზე.

1988 წლის გეგმისა და ბიუჯეტის შესრულებისა და 1989 წლისათვის მათი მომზადების დროს განსაკუთრებული ყურადღება მიაპყროს იმას, რომ ანგარიშვალდებულმა ორგანოებმა დაიქარონ წარმოებაში მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესის მიღწევების დანერგვა, საინვესტიციო პროცესის კარდინალური გარდაქმნა. საწარმოო სიმძლავრეებისა, და სოციალურ-კულტურული სფეროს ობიექტების დადგენილ ვადებში ამოქმედება, სახალხო მოხმარების საქონლის წარმოებისა და მომსახურების გადიდება მოსახლეობის გადახდისუნარიანი მოთხოვნის შესაბამისად, საგარეო-ეკონომიკური კავშირურთიერთობის ეფექტიანობის გაზრდა და საექსპორტო პოტენციალის გაძლიერება, უწინარეს ყოვლისა, მანქანებისა და მოწყობილობის ხარჯზე.

გაგაძლიერთ სსრ კავშირის სამინისტროებისა და უწყებებისადმი, მოკავშირე რესპუბლიკების მინისტრთა საბჭოებისადმი მომთხოვნელობა ეკონომიკური მუშაობის დონის ამაღლებისთვის, საწარმოთა და ორგანიზაციათა ფინანსური მდგომარეობის გაჯანსაღებისთვის, სახელმწიფო ბიუჯეტის წინაშე ვალდებულებათა შესრულებისთვის, პრაქტიკულ მოღვაწეობაში სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პალატების მეფიმე კომისიათა და დეპუტატთა წინადადებებისა და შენიშვნების უფრო სრულად გათვალისწინებისათვის.

მოკავშირე ავტონომიური რესპუბლიკების უმაღლესი საბჭოების პრეზიდიუმებს, მინისტრთა საბჭოებს წინადადება ეძლევათ უმოკლეს ვადებში დაამთავრონ მართვის სტრუქტურის გარდაქმნა და მისი ამარტა შემცირება. უფრო აქტიურად აღმოფხვრან მეშუბოს ფორმალურ-ბიუროკრატიული მეთოდები და აღმინისტრაციულ-მბრძანებლობითი სტილი.

ქმედითი ღონისძიებანი განახორციელონ, რათა სახალხო დეპუტატთა ადგილობრივთა საბჭოებმა კიდევ უფრო გააძლიერონ საქმიანობა საქვეუწყებო ტერიტორიათა კომპლექსური ეკონომიკური და სოციალური განვითარების ამოცანების გადაწყვეტისათვის, შრომითი კოლექტივების ინიციატივის ყოველნაირად განვითარებისა და მხარდაჭერისათვის, სოსნოვა-სანოვაგეზე, სახალხო მოხმარების საქონლისა და მომსახურებაზე მოსახლეობის მოთხოვნილებათა უფრო სრულად დაკმაყოფილებისათვის რეზერვების გამოსაყენებლად, სახლნაო მშენებლობის გაფართოებისათვის, სოციალური სფეროს მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის განმტკიცებისათვის.

საბჭოები

სოციალისტურ შეჯიბრებაში გამარჯვებულნი

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭომ და საქართველოს პროფკავშირთა რესპუბლიკურმა საბჭომ განიხილეს სახალხო დეპუტატთა სასოფლო, სადაბო და საქალაქო (რაიონული დაქვემდებარების) საბჭოების აღმასკომების 1987 წლის სოციალისტური შეჯიბრების შედეგები. მიღებულ დადგენილებაში აღნიშნულია, რომ სახალხო დეპუტატთა ადგილობრივი საბჭოების აღმასკომები აქტიურად ჩაებნენ სოციალისტურ შეჯიბრებაში, ახალი წარმატებები მოიპოვეს ეკონომიკური და სოციალური განვითარების გეგმების, ნაკიანი სოციალისტური ვალდებულებების შესრულების, დასახლებულთა უსაფრთხოება და მათი ტერიტორიების კეთილმოწყობის გაუმჯობესების, დისციპლინისა და საზოგადოებრივი წესრიგის განმტკიცების საქმეში.

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭომ და საქართველოს პროფკავშირთა რესპუბლიკურმა საბჭომ 1987 წლის სოციალისტურ შეჯიბრებაში ჩინებული შედეგების მიღწევისათვის მიაკუთვნეს პირველი ადგილი, პირველი ფულადი პრემია და დიპლომდოვანეს საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს და საქართველოს პროფსაბჭოს გარდამავალი წითელი დროშებით:

— ბაშურის რაიონის გომის სახალხო დეპუტატთა სასოფლო საბჭოს აღმასკომი (თავმჯდომარე — ამხ. გოგალაძე);

— ხობის რაიონის ახალსოფლის სახალხო დეპუტატთა სასოფლო საბჭოს აღმასკომი (თავმჯდომარე — ამხ. ახალაია);

— ჩოხატაურის რაიონის ფაცარხვის სასოფლო საბჭოს აღმასკომი (თავმჯდომარე — ამხ. ჭინჭარაძე);

— ვანის სახალხო დეპუტატთა საქალაქო საბჭოს აღმასკომი (თავმჯდომარე — ამხ. ნადირაძე).

მეორე ადგილი და მეორე ფულადი პრემია მიეკუთვნა:

— დმანისის რაიონის ირგანჩაის სასოფლო საბჭოს აღმასკომს (თავმჯდომარე — ამხ. მუსტაფაევი);

— მაზარაძის რაიონის ლიხაურის სახალხო დეპუტატთა სასოფლო საბჭოს აღმასკომს (თავმჯდომარე — ამხ. სოსელია);

— ვანის რაიონის გორის სახალხო დეპუტატთა სასოფლო საბჭოს აღმასკომს (თავმჯდომარე — ამხ. კერძეფაძე);

— ჩხოროწყუს სახალხო დეპუტატთა სადაბო საბჭოს აღმასკომს (თავმჯდომარე — ამხ. კვირკველია).

მესამე ადგილი და ფულადი პრემია დაენიშნენ:

— გორის რაიონის სკრის სახალხო დეპუტატთა სასოფლო საბჭოს აღმასკომმა (თავმჯდომარე — ამხ. ქერდუფაშვილი);

— აბაშის რაიონის ნორიოს სახალხო დეპუტატთა სასოფლო საბჭოს აღმასკომმა (თავმჯდომარე — ამხ. ჩაგანავა);

— ახალქალაქის რაიონის ხანდოს სახალხო დეპუტატთა საბჭოს აღმასკომმა (თავმჯდომარე — ამხ. ალაფულიანი);

— მაიაკოვსკის სახალხო დეპუტატთა საქალაქო საბჭოს აღმასკომმა (თავმჯდომარე — ამხ. შვიდლდაე).

მიღებულია ცნობად, რომ აფხაზეთის სსრ რესპუბლიკაში, აჭარის სსრ რესპუბლიკაში, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიურ ოლქში შეჯამდა სასოფლო, სადაბო და საქალაქო (რაიონული დაქვემდებარების) საბჭოების აღმასკომების 1987 წლის სოციალისტური შეჯიბრების შედეგები და გამოვლინდნენ გამარჯვებულები.

აღინიშნა სახალხო დეპუტატთა ქუთაისის (ადიგენის რაიონი), კაჩრეთის (გურჯაანის რაიონი), დარჩელის (ზუგდიდის რაიონი), ძველი ანაგის (სიღნაღის რაიონი), კურსების (ქ. ტყიბულის ზონა), ოფურჩხეთის (ქ. წყალტუბოს ზონა); ელიაწმინდის (ახალციხის რაიონი), სეროგითის (ვეგეტკოროის რაიონი), ფიცის (ქარელის რაიონი), ზემო ხანდაკის (კასპის რაიონი), ორჯონიკიძის (მარნეულის რაიონი), მოლითის (ორჯონიკიძის რაიონი) სასოფლო საბჭოების აღმასკომების მიერ ეკონომიკური და სოციალური განვითარების გეგმების შესრულების უზრუნველყოფად გაწეული დადებითი მუშაობა.

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსა და საქართველოს პროფკავშირთა რესპუბლიკურ საბჭოს მიაჩნიათ, რომ სოციალისტური შეჯიბრება სახალხო დეპუტატთა სასოფლო, სადაბო და საქალაქო (რაიონული დაქვემდებარების) საბჭოების აღმასკომებს შორის უფელან სათანადო დონეზე არ არის ორგანიზებული. ბოროტმის, ფუშეთის, ლენტეხის, მეცხეთის, სამტრედიის, სიჩხრის, წულუკიძის, ცხაკაიას რაიონების სახალხო დეპუტატთა საბჭოების აღმასკომებმა არ წარმოადგინეს საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოში მასალები სახალხო დეპუტატთა სასოფლო, სადაბო და საქალაქო (რაიონული დაქვემდებარების) საბჭოების აღმასკომებს შორის სოციალისტური შეჯიბრების შედეგების შესახებ, ხოლო ასპინძის, გარდაბნის, ყაზბეგის, ყვარლის, ლაგოდეხის, ცაგერის, წალენჯიხის, წალკის, წითელწყაროს რაიონების სახალხო დეპუტატთა საბჭოების აღმასკომებმა კი გამარჯვებულად წარმოადგინეს კანდიდატები, რომელთაც ეკონომიკური და სოციალური განვითარების გეგმებისა და სოციალისტური ვალდებულებების შესრულებაში დაბალი მაჩვენებლები აქვთ, ზოგს კი არ ჰქონდა ადებული სოციალისტური ვალდებულებანი, რაც ობაზე მოუთითებს, რომ ბევრგან სასოფლო, სადაბო და საქალაქო (რაიონული დაქვემდებარების) საბჭოებს აღმასკომებს შორის სოციალისტური შეჯიბრება ჯერ კიდევ ფორმალურ ხასიათს ატარებს.

საქართველოს მინისტრთა საბჭომ და პროფსაბჭომ დასახეს ზომები სოციალისტური შეჯიბრების როლისა და ქმედითობის შემდგომი გაძლიერებისათვის.

(საინფორმაციო).

სასკოლო რეფორმა

1978 წლის დეკემბერში საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდიუმთან არსებული საშუალო, პროფტექნიკური და უმაღლესი სკოლების კომისიის სხდომაზე აკადემიკოსმა არნოლდ ჩიქობავამ წაიკითხა მოხსენება, რომელშიც საგანგებო ყურადღება მიაქცია განათლების გარდაქმნის აუცილებლობას. მოხსენებაში მეცნიერმა მახვილი დაესახელებინა სიღრმითა და პირთა ვნელობით, მოკლეპერიოდი პოზიციითა და სანთანდო ტაქტით განთხილი ჩვენში განათლების მდგომარეობა, წარმოაჩინა ზოგი არსებითი ხასიათის პრობლემა, რისი გადაწყვეტაც, მისი აზრით, საქმის გამოსწორებას ხელს შეუწყობდა.

დღევანდელ ვითარებაში, როდესაც განათლების გარდაქმნა ქვეყნის განვითარების პროორიტეტულ მიმართულებად არის აღიარებული, არნოლდ ჩიქობავას მოხსენება დაიინტერესებს არა მხოლოდ განათლების მუშაკებს, არამედ ჩვენი საზოგადოების ყველა წევრს, ვისაც გულწრფელად სურს ეროვნული პროგრესისათვის მეტად მნიშვნელოვანი საკითხის სათანადოდ მოგვარება.

არნოლდ ჩიქობავას მოხსენება ქვეყნდება უცვლელად. მკითხველი დარწმუნდება, რომ ღრმა ნაბჭრეს დრო ვერაფერს აკლებს.

პუბლიკაცია მოამზადა საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის არნოლდ ჩიქობავას სახელობის ენათმეცნიერების ინსტიტუტის დირექტორის მოადგილემ სამეცნიერო დარგში, ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატმა ბაბა შენგელიამ.

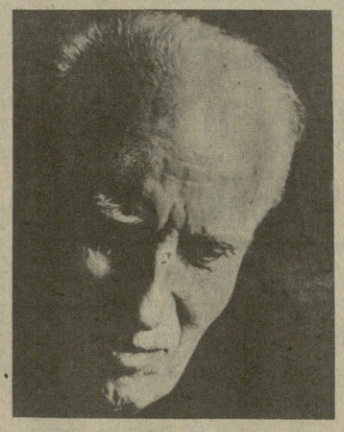

დოკუმენტი

განათლების ზოგიერთი საკითხი ჩვენში

არნოლდ ჩიქობავა

საყოველთაოდ ცნობილია განათლების საქმის დიდი წარმატება საბჭოთა კავშირში, საერთოდ, საქართველოში, კერძოდ.

განხორციელდა სავალდებულო რვაწლიანი სწავლება, დღის წესრიგში დგას სავალდებულო ათწლიანი საშუალო განათლების საკითხი.

სწავლა უფასოა. სკოლის გარეშე არ რჩება სასკოლო ასაკის არც ერთი ბავშვი.

რუსეთში 1914-15 წლებში 123 ათას დაწყებითსა და საშუალო სკოლაში სწავლობდა 9.650 ათასი მოსწავლე; 105 უმაღლეს სკოლაში — 127.423 სტუდენტი.

საბჭოთა კავშირში 1969-70 წლებში სწავლობდა — ყველა საფეხურისა და ტიპის სასწავლებელში — 78 მილიონი, ზოგადსაგანმანათლებელო სკოლებში — 49 მილიონი, უმაღლეს სასწავლებლებში — 4,5 მილიონი კაცი.

1969 წელს რვაწლიანი სკოლა დაამთავრა 4.400 ათასმა ახალგაზრდამ, სრული საშუალო სკოლა — 2.500 ათასმა (აქედან მუშა ახალგაზრდობის სკოლაში რვაწლიანი განათლება მიიღო 450 ათასმა, საშუალო — 600 ათასზე მეტმა).

1969 წელს უმაღლეს და საშუალო სპეციალურ სასწავლებლებში ჩაირიცხა 2.200 ათასი ახალგაზრდა; აქედან უმაღლეს სასწავლებლებში ჩაირიცხა 895 ათასი („დიდი საბჭოთა ენციკლოპედიის წელიწდეული", 1970, გვ. 105).

საქართველოში 1970 წელს გვქონდა 4500 ზოგადსაგანმანათლებელო სკოლა, აქ სწავლობდა 1.036 ათასი მოსწავლე, ასწავლიდა 78 ათასი მასწავლებელი.

1970 წელს საქართველოში 18 უმაღლეს სასწავლებელში სწავლობდა 89 ათასი სტუდენტი.

ექსტენსიური ზრდა უჩვეულოა. ბუნებრივია, თუ აქ რიგი საკითხი ჩნდება და მოითხოვს მოგვარებას.

მთავარია **სწავლების ხარისხი, საფუძვლიანი ცოდნის** საკითხი. ეხება ეს საშუალო სკოლასაც და უმაღლეს სასწავლებელთა ყველა ტიპს.

მოსაგვარებელ საკითხთა შორის ერთი ესაა წყება მატერიალურ-ტექნიკურ ბაზასთან არის დაკავშირებული (შენობა, სადაც სწავლა მიმდინარეობს, ინვენტარი, სასწავლო კაბინეტები — ქიმიისა, ფიზიკისა, ბიოლოგიისა, სახელმძღვანელოებით უზრუნველყოფა...).

ესაა სწავლების ნორმალურად წარმართვის **ტექნიკური პირობები**; აქ ბევრი რამ არის გასაკეთებელი, ბევრი რამ კეთდება ცენტრალიზებული წესით თუ ადგილობრივი ინიციატივით.

მაგრამ ამ რიგის საკითხები მთლიანადაც რომ მოგვარდეს, მაინც შეუძლებელი იქნება სამუალო სკოლამ და უმაღლესმა სასწავლებლებმა თავისი პირდაპირი ამოცანის — ჯეროვნად გადაწყვეტა შეძლოს — საფუძვლიანი ცოდნით შეიარაღებული ახალგაზრდობა მოუშზადოს ქვეყანას, თუნდაც **რომ ყველა საგანში დახელოვნებული მასწავლებელი და ლექტორი გვყავდეს. მიზეზთა მიზეზი შეუფერებელი სასწავლო გეგმებია: ისწავლება მრავალი** საგანი, **ისწავლება დიდი მოცულობით.**

გვინდა ახალგაზრდობამ ყველაფერი იცოდეს. შედეგი: **საფუძვლიანად ცოტა რამ იცის,** ხშირად საფუძვლიანად არაფერი იცის.

ენციკლოპედიზმი სწავლების მიზანი ვერ იქნება: **ყველაფრის ცოდნა შეუძლებელია.** მთავარია— **ძირითადი იცოდეს და გაგებულიდეს,** თავის დარგში **აზროვნება** შეეძლოს და მაშინ ის შეძლებს თავის **ცოდნის გაღრმავებას და მოუკიდებლივ:** საჭირო წიგნსაც იპოვის და გამოიყენებს ისე, როგორც განათლებულ ადამიანს შეეფერება.

როცა ამას მივაღწევთ, საჭირო არ იქნება მასწავლებელთა, ექიმთა, ლექტორთა გადასამზადებელი თუ „ვაკალიფიკაციის ასამაღლებელი" კურსები.

ვფიქრობთ, არც „ათეიზმის კურსი" დაგვჭირდება უმაღლეს სკოლაში; სამუალო სკოლა საკმარისი იყო იმისათვის, რომ ათეიზმი დაენერგა სწავლა-განათლებას.

ახლანდელი სასწავლო გეგმების პირობებშიც **ახალგაზრდობის გარკვეული ნაწილი საფუძვლიან ცოდნას იღებს,** მაგრამ ეს ნაწილი მცირეა (საშუალოდ, ალბათ, ათ პროცენტს თუ აღწევს).

მართალია, ეს ათი პროცენტი რაოდენობით **რამდენშეუვარ ნაკლებობას** „ამ სპეციალისტთა რაოდენობას, **რასაც რევოლუციამდელი რუსეთის უმაღლესი სკოლა ამზადებდა,** მაგრამ წარსულთან შედარებით დიდი წინსვლა არ ნიშნავს, რომ ახლანდელ ამოცანას თავი გავართვეთ, წარსულთან შედარება ნუგეშად არ გამოგვადგება.

ასეა პუმანიტარულ დარგებში, და ზოგ სხვა დარგშიც, რომლებიც ამზადებენ სამუალო სკოლის მასწავლებელს.

კარგი პედაგოგი, მომზადებული მასწავლებელიც კი, ვერ შეათვისებინებს მოწაფეთა მეტწილ ახლანდელი პროგრამით გათვალისწინებულ ჭარბ მასალას, სუსტი მასწავლებელი კიდევ გამოსავალს ეძებს, რომ „დამაკმაყოფილებელი" ნიშნის დაწერით გავიდეს ფუნს.

თუ ენერგიული მშობელი ჩაერია საქმეში, შეიძლება მასწავლელმა „კარგის" დაწერაც არ მიიჩნიოს შეუძლებელად.

უმაღლესი სკოლა საშუალოს ესაყვედურება: **მოუმზადებელია ამბიტიციანი.** საშუალო კიდევ უმაღლეს სკოლას ბრალებს — **მოუმზადებელი მასწავლებელი გამოგვიგზავნეო.**

ორივეს წილი უდგეს არსებულ ვითარებაში — საშუალოსაც და უმაღლესსაც. მაგრამ უფრო ვინ არის ბრალში, ამის გარკვევას ისეთივე აზრი აქვს, რაც ჰქონდა სკოლასტიკურ კამათს—ეთაბი გაჩნდა ადრე თუ კვერცხი.

სასურველ მდგომარეობას ვერ მივაღწევთ, სანამ სასწავლო გეგმა არ განიტვირთება ისე, რომ **სტუდენტს შეეძლოს გამოცდისათვის ერთი წიგნი მაინც შეისწავლოს საფუძვლიანად,** საშუალო სკოლის მოსწავლემ კიდევ — **სანინაო დაკალება შეახსოვლოს** ისე, რომ ოჯახის წევრების დახმარება არ დასჭირდეს, გაკვეთილიც ისწავლოს (და არ კი მხოლოდ გადათვალიეროს).

არ შეიძლება დავივიწყოთ, რომ საყოველთაო რვაწლიანი სწავლება **ერთი პროგრამით** წარმოებს **ქალაქად და სოფლად** (და ყველა ოჯახში არა გვყავს მათემატიკოსი, ინჟინერი და ფილოლოგი, რომ ბავშვს რეპეტიტორობა გაუწიოს). სკოლის კმა ვასაბრაზე ბევრი იწერება ცენტრალურ პრესაში („პრავდაში", „ლიტერატურნაია გაზეთაში"...).

ასე, მაგალითად „ლიტერატურნაია გაზეთის" 1973 წლის № 5-ში (გვ. 6) რუსული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელი ი. კლეინიცკაია წერს: „ი. ფონიაკოვს წერილი მწვავე საკითხს ეხება: რატომაა, რომ რუული ენის შესწავლა ბრავალი მოსწავლისათვის არ არის საყვარელი საქმე? ვფიქრობ, ერთ-ერთი მიზეზი ისაა, რომ რუსული ენის შესწავლის დროს უპირატესობა ენიჭება არა პრაქტიკულ, არამედ თეორიულ მხარეს... (იგულისხმება გრამატიკის სწავლება — ა. ჩ.).

...ერთ სკოლაში მშობელთა კრებაზე მასწავლებელმა დაუფარავად განცხადა, რომ უწიგნურობაში ყოველთვის ბავშვებს ვერ დავდებთ ბრალს, რადგან, პროგრამაში თეორიული მასალის სიმრავლის გამო, თითქმის არ რჩება დრო წიგნიერი წერის ჩვევების გამოსამუშავებლად".

მაგრამ, ქართული სკოლა თუ წაიფორხილებს, შეიძლება ამის მიზეზად ზოგმა ვინმემ ეროვნული განათლება (სამუალო, უმაღლესი) მიიჩნიოს. ერთი სიტყვით, **ეროვნული სკოლის პრესტიჟის საკითხიც** დგას, და ეს მხარეც განათვალისწინებელია.

• • •

სამუალო განათლების საქმე საბჭოთა კავშირში მოიგებდა, რვაწლიანი საერთო საგანმანათლებელო სკოლის შემდეგ უფრო ფართოდ, ე. ი. სისტემატურად, დაგვენერგა სპეციალიზაცია; სამუალო სამწლიანი სკოლა გვქონოდა, ვთქვათ: ფიზიკა-მათემატიკის განხრით, ქიმია-ბიოლოგიის განხრით, გეოგრაფია-ეკონომიის განხრით, ისტორია-ლიტერატურის განხრით... (ჩამოთვლა საილუსტრაციოა).

სამ წელიწადს ახალგაზრდა ისწავლიდა სპეციალიზებული პროგრამით, და უმაღლეს სკოლასაც უფრო მომზადებული კონტინგენტი მოუვიდოდა.

ეს საკითხები ადრე თუ გვიან დაისმის. სამუალო განათლების თანამიმდევრული სპეციალიზაციის საკითხიც, სასწავლო გეგმებისა და პროგრამების რაციონალურად აგების საკითხიც.

არაფერი დამავდებოდა, თუ ამ მხრივ **ინიციატივას გამოვიჩენდით და სადირექტიო ორგანოებს სათანადო მოხსენებას წარუდგენდით** (ხელმძღვანელ ამხანაგებსაც პყავთ ოჯახში მოსწავლეები და თავის თვალით ხედავენ მათ გასაჭირს).

მაგრამ ჯერჯერობით სკოლა — უმაღლესი, სამუალო — მუშაობს ახლა არსებული სასწავლო გეგმების შესაბამისად, დამტკიცებული პროგრამების მიხედვით.

ამ ვითარებაში უნდა დაიძებნის ისეთი ღონისძიება, რის განხორციელებაც, როგორც პალიატივისა, ახლა შესაძლებელი იქნებოდა.

• • •

სანიმუშოდ აქ დავასახელებთ ორიოდე ღონისძიებას — უმაღლესი სკოლისთვის და საშუალოსთვის (უმაღლესი სკოლის პუმანიტარული სპეციალობანი იგულისხმება).

1. **უმაღლეს სკოლაში სტუდენტს უნდა მივეცეს შესაძლებლობა და მტკიცედ მოეთხოვოთ საფუძვლიანად შეისწავლოს 8-10 საგანი,** ე. ი. წელიწადში შეისწავლოს ორი საგანი **თავისი** სპეციალობისა, ორი საპროფილო საგანი.

2. ამ საგნებში გამოცდები უნდა ტარდებოდეს **ჯერ წერილობით, მერე — ზეპირად.** გამოცდა კომისიამ უნდა მიიღოს.

3. რაც შეეხება სპეციალურ საგნებს, **ახალი საგნები** უნდა **ვასწავლოთ** შერჩევით (ჯგუფის ერთი ნაწილი ერთ საგანს ისწავლის, მეორე — მეორეს, მესამე — მესამეს) და არა ყველა სპეციალური საგანი — ყველას, როგორც ახლაა მიღებული. სპეციალური საგნებიდან ზოგი გამოცდით თავდება, ზოგიც — ჩათვლით.

4. ყველა საგანში, საპროფილოშიც, სპეციალურსა თუ ფაკულტატურში, — ლექციის პარალელურად უნდა წარმოებდეს **პრაქტიკანარული** მუშაობა: ამ გზით სტუდენტი დამლევს რთულ ცნებებს და ლექციის მოსმენისა მისთვის საინტერესოა იქნება.

5. ფილოსოფიური საგნები (დიამატი, ისტორია, ლოგიკა, ფსიქოლოგია, ფილოსოფიის ისტორია) გარკვეული თანამიმდევრობით უნდა ისწავლებოდეს: დიალექტიკის კატეგორიებს შეგებულად ვერ შეითვისებს მსმენელი, რომელიც ლოგიკის ელემენტარულ ცნებებში ვერ ერკვევა (რაა „ცნება", „მსჯელობა", „დასკვნა", „ცნების მოცულობა და შინაარსი"...).

ფილოსოფიის ისტორია არაფერს მოგვცემს, თუ ის ისწავლება დიამატ-ისტმატის შემდეგ და ისიც ერთ სემესტრში.

6. **ენა არ შეიძლება კაცმა ისწავლოს გრამატიკის მეშვეობით.** ამიტომ რუსულის სწავლება ჩვენს სასწავლებლებში პრაქტიკულ ვარჯიშობას უნდა ემყარებოდეს: კითხვა-პასუხი, წინადადებათა შედგენა, ზეპირად, დაფაზე წერით... ერთი სიტყვით სტუდენტის აქტიური მონაწილეობით.

როცა სტუდენტი პრაქტიკულად გაიწაფება ენაში, მაშინ **გრამატიკის ძირითადი წესები პრაქტიკულ ცოდნას გააზრიანებს.**

ეს ეხება ენის შესწავლისას გრამატიკით დაწყვის აგრეთვე არაა გამართლებული.

ენის შესწავლისას ლექციის გამდიდრება თანამიმდევრულად უნდა წარმოებდეს და **გარკვეული პროგრამით** (ამდენი და ასეთი სიტყვა ასეთი თანამიმდევრობითა და ამ დროის განმავლობაში).

უხერხულია, როდესაც უმაღლეს სკოლაში სწავლებისას სტუდენტს „დამაკმაყოფილებელს" თუ „კარგს" უწერს ლექტორი, და სამუალო სკოლაში მასწავლებლის „ცუროსული შეცდომების შესახებ იგივე ლექტორი გაზეთის ფურცლებზე ლაღადებს...

მოპასუხე უნდა იყოს, მომჩივანის როლში კი გამოდის.

7. ზეპირად ლაპარაკის დროს ელექტრულ ადამიანს მჭევრმეტყველება არ მოეთხოვება. მაგრამ **ნაწერი უნდა იყოს ზუსტი და ნათელი,** ყოველი სიტყვა სათქმელს უნდა ეფარდებოდეს.

ესაა **მეტყველების კულტურის** ძირითადი ამოცანა. და სწორედ **აქ ვვეჭირს:** კაცს დიპლომი უჭირავს ხელში და წერა არ შეუძლია; აზრს კეთ გამოთქვამს წესიერად, ე. ი. წიგნიერება აკლია.

დიპლომი არ შეიძლება მიეცეს მცირე წიგნიერს, მით უფრო უწიგნურს.

ზმირად ვჩივით: მავანი და მავანი რუსულად ვერ წერსო. ის კი არა, თუ ეს მავანი და მავანი ქართულადაც ვერ წერს... იშვიათია, რომ რუული ენა არ იცოდეს და ქართულად ჩინებული მწიგნობარი იყოს.

8. **სალიტერატურო ენას ვერ დაეუფლება კაცი, ვინც ლიტერატურულ ნაწარმოებს და წიგნს,** საერთოდ, **არ კითხულობს.**

ლიტერატურას ლიტერატურის სახელმძღვანელო ვერ გვასწავლის: ლიტერატურის საუკეთესო ნიმუშების შესწავლა, შემდეგ — სამეცნიერო და პოლიტიკური ლიტერატურის კითხვა — **უამისოდ სალიტერატურო ენას ახალგაზრდა ვერ დაეუფლება.**

ამ მხრივ უმაღლესი სასწავლებელიც, საშუალო სკოლაც ცდოდა: იქაც, აქაც ლიტერატურის **სახელმძღვანელო დგას წინ:** მხატვრული ნაწარმოების გარჩევაა ძირითად მიზნად მიჩნეული, შინაარსიც სახელმძღვანელოდან იღებ, ნაწარმოები კი მოსწავლეს არ წეუკითხავს.

ეს იგივეა, რაც გრამატიკის მეშვეობით ენის შესწავლა.

ჯერ მხატვრული ნაწარმოები (— მასთან ერთ ერთ ერთ ... — **ამ**ხ. ... **ერ**ეულ **ენ**ა **ა**ხალ**გ**ა**ზ**რ**ა **ვ**ერ **დ**ა**ეუ**ფ**ლ**ებ**ა.

ამ მხრივ უმაღლესი სასწავლებელიც, საშუალო სკოლაც ცდოდა: იქაც, აქაც ლიტერატურის **სახელმძღვანელო** დგას წინ: მხატვრული ნაწარმოების გარჩევაა ძირითად მიზნად მიჩნეული, შინაარსიც სახელმ

გუშინ, დღეს, ხვალ

ფაქტი ■ მოვლენა ■ კომენტარი

ექსპოზიციის ჩარჩოები ფართოვდება

ვანის სურათების გალერეის კოლექციის, რამდენიმე ათეული სურათით წარმოგვიდგენს საქართველოს სხვადასხვა კუთხის თანამედროვე მხატვართა შემოქმედებას. ექსპოზიცია, რომელიც ახლა მზადდება, თავის ჩარჩოებს დედაქალაქის მასშტაბამდე გაიფართოებს. რაიონმასკომის კულტურის განყოფილების ინიციატივით ამჟამად მოსკოვში მცხოვრები ქართველი მხატვრების ნამუშევართა რაიონულ გალერეაში გამოფენის ხელშეკრულება დაიდო სსრ კავშირის მხატვართა კავშირის მოსკოვის განყოფილებასთან. აღსანიშნავია, რომ ასეთი ვერნისაჟის გამართვის იდეა წამოაყენეს ადგილობრივი სკოლის მასწავლებლებმა „ღია კარის დღეს“ აღმასკომის შეშაკებთან შეხვედრის დროს. იგი რაიონში ნაკარნახევია თვით ესთეტიკური აღზრდის პრაქტიკით, რომელიც შეიცავს ღიმაკაკვეთილებს სურათების გალერეასა და ვანის არქეოლოგიურ მუზეუმში, სადაც შეკრებილია ძველი კოლხეთის ცივილიზაციის უნიკალური ნიმუშები.

▼ ▼

ბავშვები — ბავშვებს

თავისი პირველი შრომითი შემოსავალი — 300 მანეთი გადარიცხა ლენინის სახელობის საბავშვო ფონდში თბილისის №1 საშუალო სკოლის VIII კლასმა. ეს თანხა ბავშვებმა გამოიმუშავეს, როცა ეხმარებოდნენ ფოსტალიონებს. „კერაში ერთხელ მათ ხელისმაშფრერებისათვის მიჰქონდათ გაზეთები და სხვა კორესპონდენცია. მოსწავლეებს განზრახული აქვთ შემდგომშიც გადარიცხონ თავიანთი ხელფასი საბავშვო ფონდში.

▼ ▼

„ბრძოლა ცოცხალ მამამთავარი“

ასე ეწოდებოდნენ თანამედროვენი ზაზა ფანასკერტელ-ციცეშვილს, მოწონაგე მოაზროვნეს, ფეოდალური საქართველოს თვალსაჩინო საზოგადო და პოლიტიკური მოღვაწეს. განთქმული სამკურნალო წიგნის — „კარაბადინის“ ავტორის ცხოვრებასა და შემოქმედებას ეძღვნება პროფესორ მიხეილ შენგელიას წიგნი, რომელიც რუსულ ენაზე გამოსცა გამომცემლობამ „საბჭოთა საქართველომ“.

ზაზა ფანასკერტელ-ციცეშვილი მარტოოდენ სამედიცინო სარბიელზე როდია ცნობილი. იგი იბრძოდა საქართველოს პოლიტიკური და ეროვნული ერთიანობისათვის. ზრუნავდა სწავლა-განათლების გავრცელებისათვის. მისი ინიციატივით დაიწყო ყიზლარის მონასტრისა და განუმეორებელი ფრესკების აღდგენა. შუა საუკუნეების სწავლულის შრომა ინტერესს იწვევს ჩვენს დღეებშიც.

გეპატიჟებათ ვიდეოსალონი

ქალაქ ხობის ახალგაზრდულ ცენტრთან გაიხსნა ვიდეოსალონი. აქ სამუშაო დღის დამთავრების შემდეგ აჩვენებენ ეკრანის საუკეთესო ოსტატთა ფილმებს.

— იდეამ თავიდანვე დაგვაინტერესა, — თქვა ადგილობრივი კინოფიკაციის სამმართველოს ხელმძღვანელმა გოდერძი ხაბურზანიამ. — ვიდეოსალონის გახსნის ინიციატორებმა ახალგაზრდულ ცენტრს შესთავაზეს თავიანთი მომსახურება, ვიდეომაგნეტოფონი. ჩვენც დავუდეთ ხელშეკრულება და გამოვუყავით შენობა. ჰოდა გამოგვივიდა, თუ შეიძლება ასე ითქვას „ნახევრად კოოპერატივი“.

რაიონში რეგულარულად ეწყობა დისკოსალამები, იმართება დისპუტები. ახალგაზრდულ ცენტრთან მთავრდება საბავშვო-კინოთეატრის, კაფეს მშენებლობა.

▼ ▼

სცენაზე არიან ახალგაზრდები

საქართველოს სახელმწიფო ფილარმონიის სცენაზე გამართული გალა-კონცერტით დამთავრდა საქართველოს ვ. ი. ლენინის სახელობის სახელმწიფო პოლიტექნიკური ინსტიტუტის სტუდენტთა მხატვრული თვითმოქმედების ფესტივალი. ორსაათიან პროგრამაში იყო უმაღლესი სასწავლებლის ყველა ფაკულტეტის სტუდენტ შემსრულებელთა საუკეთესო ნომრები. მათ შორის — საგენდო კაპელის, ქორეოგრაფიული ანსამბლის „სალხინოს“, ოკალური ჯგუფის „შვიდაკაცას“ გამოსვლები. სადამო, მიმდინარეობდა პოლიტექნიკური ინსტიტუტის სამი ორკესტრის — კამერული, სიმფონიური და ჯაზური ორკესტრების მუსიკალური თანხლებით. კონცერტში მონაწილეობდნენ ინსტიტუტში მოსწავლე სომეხი, აზერბაიჯანელი სტუდენტები, ბერეთელი უცხოეთიდან სასწავლებლად ჩამოსული ახალგაზრდები.

პოლიტექნიკური ინსტიტუტის სახალხო თეატრის შესრულებით თავისებური ანონსი გაუდა ნაწყვეტი ახალი სპექტაკლიდან „დღეს, ხვალ“.

დამთავრებულებელ აკორდად გაისმა პოლიტექნიკური ინსტიტუტის სტუდენტთა მიერ შექმნილი სიმღერა „მეოცე საუკუნე“.

რუბრიკისათვის გამოყენებულია საქართველოს და „ლენინის“ კორესპონდენტთა მასალები.

ინდოეთი ქართველ მხატვართა თვალით

ასე ეწოდება გამოფენას, რომელიც გაიხსნა მოსკოვში, ინდოეთის საელჩოს შენობაში. აქ წარმოდგენილია საქართველოს სახალხო მხატვრის, თბილისის სამხატვრო აკადემიის პროფესორის კოკა მახარაძისა და აკადემიის ხატვის კათედრის უფროსი მასწავლებლის ფერიდე მანგაბაძის ფერწერული და გრაფიკული ნამუშევრები.

კომპოზიციები, პეიზაჟები, ჩანახატები, ეანრული სცენები მათ მიერ შექმნილია ინდოეთში მოგზაურობის დროს. კოკა მახარაძისა და ფერიდე მანგაბაძის ამ ახალმა ქმნილებებმა დამთვალიერებელთა და სპეციალისტთა დიდი მოწონება დაიმსახურა.

სურათებზე: ქართველი მხატვრები ინდოეთის საგარეო უწყებრივის მინისტრთან კ. სინგჰთან შეხვედრის დროს; ეანრული სცენა — კ. მახარაძის ნამუშევარი; ფერიდე მანგაბაძის „ინდური ცეკვა“.

პრემიერა

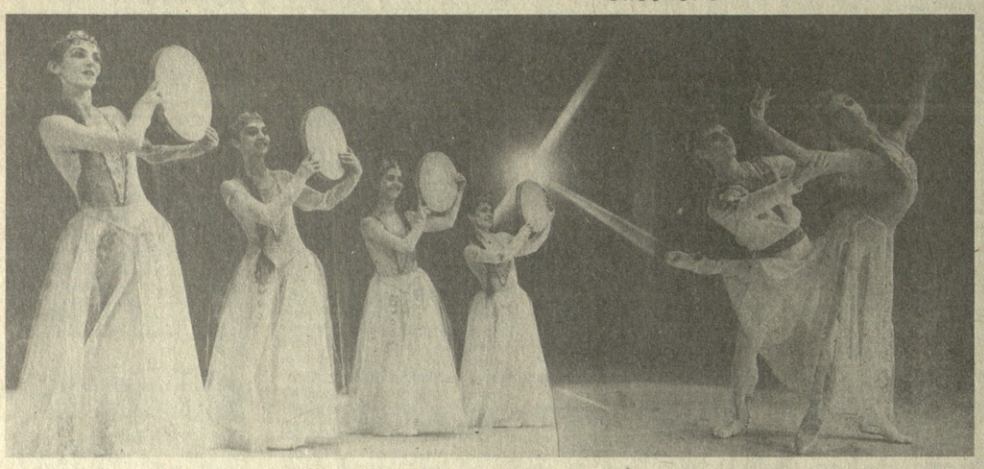

„გაიანე“ ქართულ სცენაზე

„თბილისი ჩემთვის ხოცრებაა, სიმღერის ქალაქია. ყოველდი, ხმოვანი ქალაქი... ყოველი მხრიდან მუსიკალური ბგერები ისმოდა, ქალაქი გადღენთილი იყო მელოდიებით, ხალხური ცეკვებით, წეს-ჩვეულებებით... რა თქმა უნდა ჩემზე დიდი შეგავლენა მოახდინა ძველი თბილისის მუსიკალურმა ცხოვრებამ“, — წერდა გამოჩენილი სბპ-ოთა კომპოზიტორი არამ ხაჩატურიანი თავისი ბავშვობის ქალაქზე.

ოცის მრისხანე წლებში შექმნილმა ბალეტმა „გაიანემ“ სხვა მრავალ ქმნილებებთან ერთად აღიარება მოუტანა ავტორს. სომხურ ხალხურ მელოდიებთან, ინტონაციებთან ერთად კომპოზიტორმა ამ ნაწარმოებში თბილისურ ქალაქურ ფოლკლორსაც მიმართა. და აი, მრავალი წლის შემდეგ ეს ბალეტი ქართულ სცენაზე პირველად აღელვა ერევნის სადადგმო ჯგუფის (დამდგმელი ბალეტმაისტერი, სომხეთის სსრ სახალხო არტისტი ვ. გალსტიანი. ბალეტმაისტერი, ხელოვნების დამსახურებული მოღვაწე ა. ასატრიანი, მხატვარი ს. ალავერდიანი) მეცადინეობით.

ეგზაჩრიტად ძმობისა და მეგობრობის პოეტოზად იქცა პრემიერა თბილისის ზ. ფალიაშვილის სახელობის ოპერისა და ბალეტის სახელმწიფო აკადემიურ თეატრში. სპექტაკლს უდგიოდა სომხეთის სსრ სახალხო არტისტი ა. ვოსკანიანი, მთავარი პარტიები შესასრულეს ი. აბულაშვილმა (გაიანე), ვ. მაზეპშვილმა (არმენი), ნ. მაღალაშვილმა (გიჟო), ლ. ჩხეკვიშვილმა (ნუნე), მ. ველოკაზმა (კარენი).

ნ მაისს სპექტაკლში მონაწილეობას მიიღებენ ერევნის ა. სპენდიარიოვის სახელობის ოპერისა და ბალეტის სახელმწიფო აკადემიური თეატრის მსახიობები.

პრემიერის შემდეგ ჩვენმა კორესპონდენტმა რ. ჟუჟიგულაშვილმა რამდენიმე ინტერვიუ აიღო, რომელსაც აქვე გთავაზობთ.

ი. აბულაშვილი,

გაიანეს პარტიის შემსრულებელი

მხოლოდ ერთი წელია, რაც თბილისის ზაქარია ფალიაშვილის სახელობის ოპერისა და ბალეტის სახელმწიფო აკადემიური თეატრის სოლისტი ვარ, ჩემი შემოქმედებითი ბიოგრაფიის გარიერაზე „გაიანეს“ მთავარი პარტიის შესრულება საინტერესო, დაუვიწყარ ფურცლად ჩაიწერება. ის ფაქტი, რომ სომხეთის სადადგმო ჯგუფმა ნდობა გამომიცხადა და გაიანეს როლში შემარჩია სახიხარულიც იყო და პასუხსაგებიც. მე უნდა გამემართლებინა მათი ნდობა და საამისოდ მონდომება და ენერგია არ დავიშურე.

როლი თავისთავად რთული და მასშტაბურია. მოცეკვავისაგან კარგად განვითარებულ ტექნიკას მოითხოვს. თუ რამდენად შევძელი მისი დაძლევა, ეს მაყურებელმა განსაჯოს. მე კი ვიტყვი, რომ ჩემი გმირი ძალიან შემიყვარდა, თითქოს სულიერად მენათესავება. იგი ლირიკული გმირია. სპექტაკლში საინტერესო რომანტიკული სცენები აქვს. ვიცი, რომ კვლავაც ბევრი მუშაობა მელის, რათა კიდევ უფრო დავხვეწო როლი.

რ. ჟუთათელაძე,

მუსიკათმცოდნე.

რამდენიმე ათეული წლია ა. ხაჩატურიანის „გაიანე“ საბჭოთა საბალეტო ხელოვნების საუკეთესო ნიმუშთა რიცხვშია. ამდენად, ამ ნაწარმოებთან თბილისელი საზოგადოებრიობის შეხვედრა დ. ზაქარია ფალიაშვილის სახელობის ოპერისა და ბალეტის თეატრის რეპერტუარის შევსება ამ პარტიტურით მრავალგვარი თვალსაზრისით საგულისხმო და მნიშვნელოვანი მოვლენაა.

ცნობილია, რომ კომპოზიტორი არამ ხაჩატურიანი მეტად საინტერესო პიროვნება იყო. იგი წარმოშობით თბილისელი იყო და გარკვეულწილად ეს მის შემოქმედებამაც აისახა. მან „გაიანეში“ გამოიყენა თბილისური ქალაქური ფოლკლორიც. ნაწარმოები მდიდარია ცეკვებით. სხვადასხვა ეროვნული ცეკვები, მათ შორის ქართული, საინტერესოდ ერწყმის ნაწარმოების მთლიან ქსოვილს.

ბალეტი სომხეთის სადადგმო ჯგუფმა ახალი რედაქციით, უფრო თანამედროვე სახით შემოგვთავაზა. სომხეთის სსრ სახალხო არტისტის ვიოლენ გალსტიანის მიერ დადგმული ცეკვები გამოირჩევა ემოციურობით, ტემპერამენტით. დასმაც კარგად, მონდომებით იმუშავა. ვფიქრობ, მოცეკვავეებმა საინტერესო შემოქმედებითი პროცესი გაიარეს.

სპექტაკლში მთავარი პარტიების შემსრულებლად მოგვევლინა ჩვენი თეატრის ახალგაზრდა თაობა. სასიხარულოა, რომ მათ კარგად გაართვეს თავი ყოველივეს.

ნ. ფოფხაძე.

ტელევიზიის ოპერატორი

ეს ფილმი ეკრანებზე ბევრ ადგილას, ალბათ, ბევრჯერ ნახეთ. ეს ფილმი